

in kulturne zgodovine češke, zraven tega tudi rodoslovja (genealogije) in mestopisja (topografije) vseh dežel kronovine češke. Pa tudi na druge slovanske narode se skrbno ozira. Zastopani so namreč v njem vsi slovanski narodi z življenjepisi, zgodovinskimi in zemljepisnimi doneski. Delo izhaja v posameznih snopičih po 36 kr. Jako rabno je za vsakega omikanca; celo kmet in rokodelc nahaja v njem pouka za svojo stroko. Zato je kulturni pomen tega dela za češki narod velik, ž njim se bode splošna omika celega naroda povzdignila na višjo stopinjo. — Ako pregledujemo kazalo vseh sotrudnikov slovnikovih, nahajamo v njem imena množ res osivelih v vedi, celo vrsto pisateljev na slovstvenem polju zaslužnih in celo legijo novih nadepolnih močij. Seveda, kakor ni nobeno človeško delo popolno, tako tudi ni »Ottův Slovník«. Dosedaj so izšli trije deli, in sicer šteje prvi del 1000 strani (7 gld. 20 kr.), drugi del 1141 (9 gld.) in tretji 950 strani (7 gld. 20 kr.) z mnogimi prilogami in podobami.

»**Sebrané spisy Al. Jiráská.**« Po raznih časopisih raztreseni spisi najboljšega češkega novelista Al. Jiráská izhajajo sedaj v posameznih zvezkih. Slovenci so že brali nekoliko o tem pisatelju v »Spomeniku slovanske vzajemnosti« leta 1886. Dodati nam ni treba nič drugega, kakor, da spisi Jiráskovi so prešinjani z ljubeznijo do domovine in da se odlikujejo z nežnostjo v pisavi in gorečnostjo za zgodovino češkega naroda.

Dosedaj je izšlo 47 snopičev (à 15 kr.) in sicer v 5 delih: I. del »Maloměstské historije«; II. »Věk«; III. »Za bouře a klidu«; IV. »Skaláci«; V. »Poklad«.

»**Velkostatkár**« (Veleposestnik), drama v treh dejanjih. Spisal Fr. Ad. Šubert. Jako zanimivo in lepo delo! Snov je povzeta iz modernega življenja češkega, iz l. 1872., iz časa, ko je tako imenovano društvo (banka) »chabrus« v svoje zanjke lovilo vse češke veleposestnike. Banka je hotela z zvijačo in spletkami prisiliti češke veleposestnike, da bi prodali svoja posestva in izgubili svojo veljavo.

Kdor je padel v roke »chabrusa«, ta je moral ali izdati svojo narodnost in skrbeti za svojo lastno gmotno brambo, ali darovati se v korist narodni stvari in sebe pa družino gmotno uničiti.

In v takih kritičnih okoliščinah je bil junak drame, Dr. Svoboda, profesor na Dunaju, rodom Čeh, ki je imel na Češkem veliko posestvo. — Tehnična stran tega dela je gladka in prijetna in kaže izkušnega in izurjenega dramatika; posamezni prizori so polni dramatične živosti. Osebe so naslikane živo in nekako vzorno. Samo v drugem dejanju je razgovor, recimo — dijalektni boj o narodnosti, humanizmu itd. med junakom te drame in njegovo soprogo neumesten, ker v enakem kritičnem položaju se nihče ne razgovarja o takih rečeh. Konec je nekoliko nedosleden. V prvih dveh dejanjih se kaže junak kot velikan, plemenitega značaja, ki se ne dá upogniti z nobeno stisko in nevarnostjo, a namah opeša in išče, izgubivši imetje, radi očitjanja nesrečne družine, tolažbo in mir žal — v smrti,

obupu! Drama »Velkostatkár« je bila igrana v »Narodnem gledališču češkem« v Pragi z velikim uspehom.

»**Obrazy z kulturních dějin českých.**« I. del. — To delo Josipa Svatka moremo pripočeti vsakomu, ki se hoče poučiti o napredku češke kulturne zgodovine v tem stoletju. Pisatelj je nabiral trideset let tvarino po različnih beletrističnih in političnih čeških časopisih. In ker je imel zaradi osebnih razmer priliko, da je preiskoval arhiv c. k. namestništva češkega pa tudi druge praške arhive (mestni in muzejski), zato je njegovo delo, kolikor možno, tudi popolno. Pisano je povsem v prijetnem, lahko umevnem narodnem zlogu. V celem spisu (v I. delu) se kaže temeljito znanje vseh kulturnih razmer in pojavov. Ž njim v jedni in tisti stroki, pa po drugem potu, delujeta dr. Sigismund Winter in dr. C. Zibrť. — Prvi del je razdeljen v 10 oddelkov in šteje 318 strani.

»**Dějiny Čech a Moravy nové doby.**« Spisal dr. Anton Rezek, profesor na c. kr. češki univerzi v Pragi. 1891. — To delo pripoveduje zgodbe češkega naroda od smrti češkega kralja Ferdinanda II. do sedanjega časa. Delo se odlikuje posebno s tem, da se pisatelj nič ne ozira na svojo domovinsko ljubezen in na svoje lastne nazore, ampak odkritosrčno pripoveduje resnico.

Ta hvalevredna nesebična lastnost zgodovinarja dr. Rezka se kaže že v prvem njegovem delu: »Deje Čech a Moravy za Ferdinandem III. až do konce tricetileté války (1637—1648).«

»**Nove češke pesmi.**« V kratkem času se je prikazalo na površju češke poezije mnogo proizvodov. Znani jako plodoviti pesnik Jaroslav Vrchlický je izdal v najnovejšem času: »Fresky a Gobeliny«, »Chyt«, »Po ukončení překládu Goethova Fausta«, »Chazel«, »Niobe«, »Anděl smrti«, »Houslistka«, »Jarní symfonie«, »Tríst«. Čitatelji naši so že večkrat slišali o njegovih pesmih. Tudi tukaj velja o nekaterih, kar je bilo zapisano v 2. št. tega letnika: »Vrchlickega pevanje je često frazovito in bombastično.«

Drobne pesmi so izdali češki pesniki: Bohdan Kaminski, K. Kučera, Fr. Kvapil in drugi.

Posebno pozornost čitateljev obrača na se zbirka pesmij Josefa Kuchaře z naslovom »Cestou životem«. Milo, prijetno je človeku, ako te pesmice prebira. Pevec se spominja svojih srečnih otroških dnij v revni, preprosti, osamel rodni koči. Spominja se, kako je bil zadovoljen pri svojih ljubih stariših. Zimski čas, kadar je bila kočica in vsa okolica zametena s snegom, vstaja mu v spominu. Takrat ni bilo naše življenje prepreženo z oblaki skrbij, naš obzor ni segal daleč, pa vendar smo bili tako srečni, mirni.

»**Dějiny umění výtvarných**« (zgodovina umetne umetelnosti). Izšel je te zgodovine prvi del in sicer »Stara doba«. Delo je pričel dr. Miroslav Tyrš — žal, ni ga končal, ker je prezgodaj umrl. Dela se je lotil in je z velikim uspehom nadaljeval Karol B. Mádl. V prvem zvezku popisuje utvorno umetelnost v Egiptu in sicer pod